

**Паспорт фонда оценочных средств по учебной дисциплине
ОФИЦИАЛЬНЫЙ ЯЗЫК (УКРАИНСКИЙ ЯЗЫК)**

Категория(группа) компетенций	Код и наименование	Код и наименование индикатора достижения универсальной компетенции
Универсальные компетенции и индикаторы их достижения		
Коммуникация	УК-4 Способен осуществлять деловую коммуникацию в устной и письменной формах на государственном языке Российской Федерации и иностранном(ых) языке(ах)	ИД-1 _{УК-4} Знать: принципы построения устного и письменного высказывания на государственном и иностранном языках; требования к деловой устной и письменной коммуникации ИД-2 _{УК-4} Уметь: применять на практике устную и письменную деловую коммуникацию ИД-3 _{УК-4} Владеть: методикой составления суждения в межличностном деловом общении на государственном и иностранном языках, с применением адекватных языковых форм и средств

Программа оценивания контролируемой компетенции
**МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ
ПО ОРГАНИЗАЦИИ ИЗУЧЕНИЯ ДИСЦИПЛИНЫ**

Методический принцип изучения курса «Официальный язык» (украинский язык) базируется на достижениях современного украинского языка, новых изданиях и публикациях ведущих ученых. Списки основной и дополнительной литературы составлены в соответствии с целями и задачами курса, с актуализацией отдельных проблем изучения украинского языка и литературы.

В процессе изучения данной дисциплины используются такие образовательные технологии:

Пассивные: устный опрос, тестирование.

Активные: самостоятельная работа студента с литературой на бумажном носителе, работа с научными, справочными ресурсами сети Интернет и локальной сети университета, изучение наизусть отдельных произведений, создание репродуктивных работ (докладов и устных сообщений) на заданную тему.

Интерактивные: участие в дискуссиях, полемике на практических занятиях.

Общая шкала оценки образовательных достижений согласно кредитно-модульной системе

Согласно Положению о кредитно-модульной системе обучения в ПГУ им. Т.Г. Шевченко, итоговая оценка представляет собой сумму баллов, полученных студентом по итогу освоения дисциплины (модуля):

Оценка в 100-балльной шкале	Оценка в традиционной шкале	Буквенные эквиваленты оценок в шкале ЗЕ (% успешно аттестованных)
84–100	5 (отлично)	A (отлично) – 84-100 баллов
67–83	4 (хорошо)	B (очень хорошо) – 80-83 баллов C (хорошо) – 67-79 баллов
50–66	3 (удовлетворительно)	D (удовлетворительно) – 60-66 баллов E (посредственно) – 50-59 баллов
0–49	2 (неудовлетворительно)	Fx– неудовлетворительно, с возможной пересдачей – 21-49 баллов F– неудовлетворительно, с повторным изучением дисциплины – 0-20 баллов

Расшифровка уровня знаний, соответствующего полученным баллам, дается в таблице, указанной ниже

A	“Отлично” - теоретическое содержание курса освоено полностью, без пробелов, необходимые практические навыки работы с освоенным материалом сформированы, все предусмотренные программой обучения учебные задания выполнены, качество их выполнения оценено числом баллов, близким к максимальному.
B	“Очень хорошо” - теоретическое содержание курса освоено полностью, без пробелов, необходимые практические навыки работы с освоенным материалом в основном сформированы, все предусмотренные программой обучения учебные задания выполнены, качество выполнения большинства из них оценено числом баллов, близким к максимальному.
C	“Хорошо” - теоретическое содержание курса освоено полностью, без пробелов, некоторые практические навыки работы с освоенным материалом сформированы недостаточно, все предусмотренные программой обучения учебные задания выполнены, качество выполнения ни одного из них не оценено минимальным числом баллов, некоторые виды заданий выполнены с ошибками.

D	“Удовлетворительно” - теоретическое содержание курса освоено частично, но пробелы не носят существенного характера, необходимые практические навыки работы с освоенным материалом в основном сформированы, большинство предусмотренных программой обучения учебных заданий выполнено, некоторые из выполненных заданий, возможно, содержат ошибки.
E	“Посредственно” - теоретическое содержание курса освоено частично, некоторые практические навыки работы не сформированы, многие предусмотренные программой обучения учебные задания не выполнены, либо качество выполнения некоторых из них оценено числом баллов, близким к минимальному.
Fx	“Условно неудовлетворительно” - теоретическое содержание курса освоено частично, необходимые практические навыки работы не сформированы, большинство предусмотренных программой обучения учебных заданий не выполнено, либо качество их выполнения оценено числом баллов, близким к минимальному; при дополнительной самостоятельной работе над материалом курса возможно повышение качества выполнения учебных заданий.
F	“Безусловно неудовлетворительно” - теоретическое содержание курса не освоено, необходимые практические навыки работы не сформированы, всевыполненные учебные задания содержат грубые ошибки, дополнительная самостоятельная работа над материалом курса не приведет к какому-либо значимому повышению качества выполнения учебных заданий.

Вопросы к зачёту по дисциплине
«Официальный язык (украинский язык)»

1. Український алфавіт. Звуки і букви української мови.
2. Правопис апострофа.
3. Чергування голосних.
4. Правила вживання м'якого знака.
5. Чергування приголосних.
6. Спрощення в групах приголосних.
7. Подвоєння приголосних внаслідок збігу частин слова.
8. Подовження приголосних внаслідок їх подовження між двома голосними.
9. Правопис префіксів
10. Відмінювання іменників I відміни.
11. Відмінювання іменників II відміни.
12. Відмінювання іменників III відміни.
13. Відмінювання іменників IV відміни
14. Поділ іменників I та II відмін на групи.
15. Загальна характеристика прикметників.
16. Відмінювання прикметників.
17. Ступені порівняння якісних прикметників.
18. Загальна характеристика числівників. Розряди числівників за значенням.
19. Розряди числівників за будовою.
20. Відмінювання кількісних числівників.
21. Відмінювання порядкових числівників.
22. Загальна характеристика займенників. Розряди займенників.
23. Відмінювання особових займенників.
24. Відмінювання присвійних займенників.
25. Відмінювання означальних займенників.
26. Дієслово як частина мови.
27. Поділ дієслів на дієвідміни.
28. Дієвідмінювання дієслів теперішнього часу дійсного способу.
29. Творення дієслів майбутнього часу.
30. Дієвідмінювання дієслів складної форми недоконаного виду майбутнього часу.

Виды итогового контроля:

Зачет с оценкой

Экзамен - не предусмотрен учебным планом.

Текущая аттестация:

- тестирование;
- чтение наизусть стихотворений и пересказ текстов;
- выполнение практических заданий и упражнений.

Критерии оценивания:

Знания студентов оцениваются «зачтено/незачтено».

При оценке ответа студента следует руководствоваться следующими критериями:

- полнота и правильность ответа;
- степень осознанности, понимания изученного материала;
- умение словесно его передать,
- языковое оформление ответа: богатство и разнообразие используемой лексики, синтаксических конструкций;
- умение излагать материал последовательно, с учётом литературных норм языка.

«зачтено» / «отлично»	Студент демонстрирует сформированность дисциплинарных компетенций на итоговом уровне, обнаруживает всестороннее, систематическое и глубокое знание учебного материала, усвоил основную литературу и знаком с дополнительной литературой, рекомендованной программой, умеет свободно выполнять творческие задания, предусмотренные программой, свободно оперирует приобретенными знаниями, умениями, применяет их в ситуациях повышенной сложности.
«зачтено» / «хорошо»	Студент демонстрирует сформированность дисциплинарных компетенций на среднем уровне: основные знания, умения освоены, но допускаются незначительные ошибки, неточности, затруднения при аналитических операциях, переносе знаний и умений на новые, нестандартные ситуации.
«зачтено» / «удовлетворительно»	Студент демонстрирует сформированность дисциплинарных компетенций на базовом уровне: в ходе контрольных мероприятий допускаются значительные ошибки, проявляется отсутствие отдельных знаний, умений, навыков по некоторым дисциплинарным компетенциям, студент испытывает значительные затруднения при оперировании знаниями и умениями при их переносе на новые ситуации.
«не зачтено» / «неудовлетворительно»	Студент демонстрирует сформированность дисциплинарных компетенций на уровне ниже базового, проявляется недостаточность знаний, умений, навыков.
«не зачтено» / «неудовлетворительно»	Дисциплинарные компетенции не сформированы. Проявляется полное или практически полное отсутствие знаний, умений, навыков.

**ОЦЕНОЧНЫЕ СРЕДСТВА ДЛЯ ТЕКУЩЕГО КОНТРОЛЯ УСПЕВАЕМОСТИ ПРОМЕЖУТОЧНОЙ АТТЕСТАЦИИ ПО ИТОГАМ УСВОЕНИЯ ДИСЦИПЛИНЫ
И УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ
САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ.**

Преподавание дисциплины предполагает проведение лабораторных занятий и самостоятельной работы студентов в сочетании с активными исследовательскими и интерактивными методами работы.

После окончания лабораторного занятия студенты получают задания для самостоятельной работы.

Подготовка к лабораторному занятию – это работа над тремя группами заданий:

- чтение учебной литературы по темам практического занятия;
- выполнение задач и упражнений;
- подготовка к пересказу текста или чтение стихотворения наизусть.

Текущая аттестация:

- тестирования;
- чтение наизусть стихотворений или перевод текстов;
- выполнение практических заданий и упражнений.

Лабораторное занятие состоит из следующих частей:

- проверка домашнего задания/самостоятельной работы;
- работа с упражнениями и заданиями;
- аудирование.

Завдання для поточного контролю та проміжної атестації:

1. Вкажіть, у якому рядку в усіх словах дж і дз позначають один звук.

- а) підземний, віджити, відзоріти, дзвонар, джунглі;
- б) підзолистий, піджарити, дзвеніти, дзбан, дзенькіт;
- в) дзюркіт, джміль, джерело, дзьоб, дзеркало;
- г) підживлення, джаз, кукурудза, відзвучати, джем;

- д) підзорний, підзахисний, джоуль, джазовий, підзвітний.
- 2. У якому рядку допущено помилку при розташуванні слів в алфавітному порядку?**
- покровителька, порожній, правда, праска, працювати;
 - портфель, правдоподібний, прибудова, примаїструвати, принесений;
 - посуд, правосуддя, прадавній, приневолений, приносити;
 - православний, прималювати, принада, принцеса, полотно;
 - практика, прати, примітка, принцип, приписка.
- 3. У якому рядку допущено орфографічну помилку?**
- район, гайок, майонез, медальйон, бульйон.
 - бадьорий, вольовий, гільйотина, гайочок, войовничий.
 - льонарство, чотирьох, мільон, льодяник, вйокати.
 - серйозний, павільйон, мальовничий, Селезньов, майор.
 - синього, нижнього, войовничий, йодистий, майоріння.
- 4. У якому рядку всі слова пишуться зі сполученням літер ьо?**
- л...н, л...довик, тр...х, л...тчик, Мурав...в.
 - син...го, кол...ру, сер...зно, бад...рий, с...годні.
 - вол...вий, лиц...вий, пол...вий, га...вий, ма...ріти.
 - ді...вий, нижн...го, с...мого, с...рбати, т...хкати.
 - верхн...го, л...х, тін...вий, д...готь, л...дяник
- 5. Вкажіть, у якому рядку допущено орфографічну помилку?**
- Мар'яна, дев'ять, з'явитися, Стеф'юк, Лук'янівка;
 - з'єднаний, рум'яний, дзвякнути, свято, цвях;
 - без'ядерний, надвечір'я, п'явка, міжбрів'я, кров'ю;
 - зоряний, солов'їний, буря, бур'ян, буряк;
 - вітряк, духмяний, різдв'яний, торф'яний, морквяний.
- 6. Виберіть рядок, у якому всі слова слід писати з апострофом.**
- з...юрмитися, миш...як, верхів...я, п...єдестал, п...юре;
 - Б...єлгород, Захар...їн, Монтеск...є, Руж...є, В...язьма;
 - мавп...чий, тьм...яний, з...ясувати, роз...яснити, пів...яблука;
 - голуб...я, подвір...я, бур...ян, довір...я, дит...ясла;
 - духм...яний, прислів...я, полум...я, зв...язковий, Р...ябко.
- 7. У якому рядку можливе чергування голосних звуків при словозміні чи словотворенні?**
- гатити, водопій, сон, мох, шелест;
 - особа, пшоно, череда, вовк, студент;
 - олова, слово, осінь, Канів, день;
 - стояти, сім, джерело, тінь, берег;
 - вітер, женити, сторона, колгосп, рот.
- 8. Які з наведених приголосних подовжуються?**
- д, т, з, ц, л, н, ж, ч, ш;
 - д, т, з, ц, л, м, н, ж, ч;
 - д, т, з, ц, б, р, л, н, ж, ш;
 - д, т, ц, л, н, п, к, ж, ч, ш;
 - д, т, з, г, р, л, н, ж, ч, ш.
- 9. У якому рядку всі слова записано правильно?**
- буквений, зроблений, потомствений, сказаний, лебединий;
 - чайний, вихований, старовинний, статей, хвилиний;
 - навмання, поораний, сонний, середньовічя, прибуття;
 - узлісся, чуйністтю, задоволення, Поволжжя, щедрістю;
 - жовчю, любов'ю, прибутя, новосіля, зрання.
- 10. У якому рядку не всі слова записані правильно?**
- розхвилюватися, безчестний, відкриття, передчасний, міжвузівський;
 - безкорисливий, возвеличити, підтримка, розхитати, представник;
 - передплата, безкрайї, черезплічник, розпитати, обтрусити;
 - пригірок, прегарний, придніпровський, прикордонний, прізвисько;
 - приписаний, применшувати, прикрашати, премудрість, прірва.
- 1. У якому рядку при творенні прикметників від поданих іменників в усіх словах відбувається спрощення в групах приголосних?**
- цілісність, захист, контраст, область, жалість;
 - ненависть, компост, зап'ястя, совість, баласт;
 - вартість, кількість, піст, радість, злість;
 - кістка, форпост, парламент, радість, тиждень;

д) швидкість, радість, честь, гігант, альпініст.

2. За допомогою яких суфіксів творяться чоловічі імена по батькові?

- а) -ович-, -йович-;
- б) -євич-, -ич-;
- в) -ович-, -ич-;
- г) -іч-, -їч-;
- д) -ісвич-, -йович-.

3. За допомогою яких суфіксів творяться жіночі імена по батькові?

- а) -івн(а), -ївн(а);
- б) -євн(а), -євн(а);
- в) -овн(а), -йовн(а);
- г) -ївн(а), -йовн(а);
- д) -ієвн(а), -ьовн(а).

4. Вкажіть, у якому рядку всі слова є іменниками.

- а) рух, бігати, читати, завдання, радість;
- б) звертання, синява, сміливість, радість, читання;
- в) дія, молодий, природа, життя, рухатися;
- г) змагання, дорога, дорогий, відділ, відділяти;
- д) залізо, віск, проміння, променіти, восковий.

5. У якому рядку всі іменники належать до назв істот?

- а) гурт, олівець, сум, подія, вихід;
- б) народ, сестра, комбайнер, ткач, студентство;
- в) вітер, радість, шахіст, дощ, малюк;
- г) син, робітник, ворона, робот, джміль.
- д) зошит, учень, день, юнак, рак.

6. У якому рядку всі іменники є збірними назвами?

- а) адвокатура, апаратура, суд, гілля, сад;
- б) комашня, селянство, жіноцтво, ректорат, генералітет;
- в) електорат, черга, рота, батальйон, армія;
- г) Віття, лісництво, ліс, березняк, дуб;
- д) інвентар, ансамбль, оркестр, оркестрант, студентство.

7. У якому рядку подано іменники тільки жіночого роду?

- а) соло, рагу, шасі, депо, таксі;
- б) канікули, Суми, Чернівці, стіл, друг;
- в) степ, кір, Сибір, біль, шимпанзе;
- г) місіс, мадам, леді, путь, Беатріче;
- д) куниця, сорока, гусінь, білуга, поні.

8. Вкажіть, у якому рядку не всі іменники мають форми і однини, і множини?

- а) мороз, вітер, берег, лебідь, мелодія;
- б) сніг, знання, сіль, учнівство, учень;
- в) лелека, степ, стежка, колодязь, пролісок;
- г) вулик, намисто, блискавка, криниця, друг;
- д) казка, герой, хмарка, ранок, гриб.

9. У якому рядку всі іменники не належать до жодної відміни?

- а) труси, баяністи, Альпи, берети, звірі;
- б) очі, хмари, віки, вікна, висновки;
- в) штани, окуляри, мемуари, канікули, Чернівці;
- г) сани, ворота, сни, орли, двійки;
- д) джинси, черевики, Тбілісі, лижі, коні.

10. У якому рядку всі іменники належать до I відміни мішаної групи?

- а) межа, задача, тиша, площа, дача;
- б) пісня, вишня, надія, робітниця, сім'я;
- в) робота, варта, дата, Микита, липа;
- г) стіна, рілля, сосна, волога, партія;
- д) лівша, вельможа, тисяча, круча, крупа.

1. У якому рядку всі іменники належать до II відміни?

- а) віра, душа, малина, мрія, надія;
- б) ніч, любов, повість, радість, мати;
- в) дівча, теля, ім'я, сім'я, хлоп'я;
- г) світ, січень, віконце, щастя, школяр;
- д) волосся, пароль, мораль, гість, котеня.

2.Виберіть рядок, у якому всі іменники належать до III відміни.

- а) ягня, плем'я, курча, орленя, ім'я;
- б) честь, сталь, обрій, учитель, стілець;
- в) Тополя, вишивка, хустка, відвага, солома;
- г) спів, хліб, золото, клен, лист;
- д) велич, грубість, сухість, мати, тінь.

3. У якому рядку всі іменники належать до IV відміни?

- а) ім'я, лоша, каченя, горобеня, горобенятко;
- б) ведмежа, оленя, коліща, вінчання, левеня;
- в) тім'я, вим'я, тигреня, дівча, плем'я;
- г) голубеня, сім'я, вовченя, знання, круча;
- д) порося, свиня, теля, дівчина, пташенятко.

4. У якому рядку до складу всіх словосполучень входять якісні прикметники?

- а) широкий степ, далека дорога, дорога людина, гарний вчинок, велика будівля;
- б) літній день, вечірні сутінки, морський вокзал, молочна каша, дерев'яна лава;
- в) денне світло, пригірський район, столярна майстерня, волоський горіх, ясний день;
- г) сердитий хлопець, весела дівчинка, зимовий ранок, каштанове волосся, вишневий садок;
- д) сливовий пиріг, сталевий прут, найкраща відповідь, холодний душ, батьківське слово.

5. У якому рядку до складу всіх словосполучень входять відносні прикметники?

- а) суворий клімат, сільський пейзаж, гаряча вода, маковий цвіт, зелена діброва;
- б) глухий кут, чорні очі, запашна кава, паперовий змії, стара груша;
- в) золотий перстень, спортивні досягнення, олімпійський чемпіон, український прапор,

морфологічний аналіз;

- г) червоний пояс, сімейна передача, дитячий одяг, цегляний будинок, чисте повітря;
- д) жорстокий вчинок, ясне небо, трав'яний дух, пташина пісня, м'яке крісло.

6. **Від поданих іменникових основ за допомогою суфікса –ськ(ий) утворіть прикметники.** Карпати, Париж, студент, козак, чуваш.

7. **Виконайте спрощення в групах приголосних.**

Область, шіс...десят, злість, щастя, випуск.

8. **Перепишіть, замість крапок вставляючи, де треба, пропущені букви.**

Жовч...ю, мудріст...ю, вил...ється, Затиш...я, любов...ю.

9. **Перепишіть слова, вставляючи замість крапок пропущені букви.**

Пі...сунути, бе...доганий, ...шити, ...куштувати, ...чистити.

10. **Визначте групу кожного іменника.**

Сад, суховій, лось, ніч, порося, дитя, дзеркало, дівка, берег, кишеня.

В тесте 10 завдань. Одно правильно виконане завдання – 1 балл.

Количество набранных баллов за представленный КОС	Уровни владения материалом
9-10 баллов	Высокий уровень владения материалом
7-8 баллов	Средний уровень владения материалом
5-7 баллов	Низкий уровень владения материалом
0-4 балла	Низкий уровень не достигнут

КОС Т.1/Т.2 считается освоенным, если набрано от 5 баллов и выше.

Виды итогового контроля

зачет с оценкой – в I семестре.

Итоговый контроль проходит в форме зачёта с оценкой.

Комплект заданий для контрольной работы
по дисциплине
«ОФИЦИАЛЬНЫЙ ЯЗЫК (украинский язык)»

Вариант 1

1. Перепишіть слова, де треба, замість крапок поставте м'який знак.
Тиждень..., борщ..., осін...ній, кров..., сіл...с...кий, уман...с...кий, вишен..., невіст...ці, жмен...ці, спіл...ка.
2. Прочитайте слова. Вставте, де потрібно, апостроф.
Дев...ятеро, в...язання, бур...ян, Лук...янчук, роз...єднати.
3. Перепишіть слова, вставляючи пропущені БО чи ЙО.
С...годні, крайн...го, ма...ор, міль...он, сер...озний.
4. Утворіть чергування голосних звуків. Вітер, щічка, захід, брід старість.
5. Утворіть чергування приголосних. Муха, луг, береза, терпіти, крутити.
6. Від поданих іменникових основ за допомогою суфікса –ськ(ий) утворіть прикметники. Карпати, Париж, студент, козак, чуваш.
7. Виконайте спрощення в групах приголосних.
Область, шіс...десят, злість, щастя, випуск.
8. Перепишіть, замість крапок вставляючи, де треба, пропущені букви.
Жовч...ю, мудріст...ю, вил...ється, Затиш...я, любов...ю.
9. Перепишіть слова, вставляючи замість крапок пропущені букви.
Пі...сунути, бе...доганий, ...шити, ...куштувати, ...чистити.
10. Запишіть назви днів тижня та назви місяців року.
11. Визначте групу кожного іменника.
Сад, суховій, лось, ніч, поросля, дитя, дзеркало, дівка, берег, кишень.
12. Подані слова запишіть у давальному відмінку однини.
Кішка, лоша, Галя, сирота, зерно, горобець, жінка, мати, піч, дід.
13. Подані слова запишіть в орудному відмінку.
Перо, хлопець, Вітчизна, рівнина, теля, скарб, край, вісь, площа, щастя.
14. Утворіть просту форму вищого і найвищого ступенів порівняння прикметників.
Далекий, гарний, малий, низький, високий.
15. Запишіть числівники словами.
5-7 годин; 200-300 кілометрів; понад 4000 кілометрів; середня висота 400-500 метрів.
16. Поставте дієслова в доконаному виді:
Сипати, кидати, різати, рости, думати.
17. Продієвідмінювати дієслова в теперішньому часі:
Цвісти, стелити, навчити, сватати.
18. Від поданих дієслів утворіть минулий час. Визначте рід і число.
Шепотіти, стояти, іти, варити, нести.

Вариант 2

1. Поставте, де треба м'який знак. Поясніть правопис.
Різ...бяр, комар..., близ...ко, перевір..., брєн...кіт, Натал...чин, кин...те, сяд...те, ріж...те, друкарен..., звір..., боязкий..., волин...с...кий, урал...с...кий, молот...ба, лял...чин, дон...чин, Світлан...ці, пісен..., бажан..., аптекар..., воротар..., т...мянний, ред...ці, сторон...ці, л...ється, держал...це.
2. Вставте пропущені букви (з,с).
...підлоба, ...початку, ...радити, ...під землі, ...ховище, ...місити, відео...йомка, ...поконвічний, ...вільнення.
3. Доберіть форми слів чи споріднені слова так, щоб відбулось чергування приголосних:
будити, турок, свекруха, кожух, молоко, техніка, крига, рік, вічний, узбек, проводити, сиджу, вухо, крик, казах, дух, рух, нога, сніг.
4. Поясніть чому в словах **цвях, морквяний, тьмянний, різдвяний, мавпячий** апостроф не пишеться, а в словах **верф'ю, черв'як** він стоїть.
5. У ліву колонку випишіть слова, в яких приголосні подвоюються, у праву — слова без подвоєння.
Якщо завдання виконане правильно, з других букв прочитаєте афоризм Г. Сковороди.
Узліс_я, вчен_ий, гуман_ий, освоєн_я, шален_ий, біло-камін_ий, усміхнен_ий, гусен-я, охоплен_я, суверен_ий, стат_єю, гнан_ий, орган_ий, баштан_ик, сап'ян_ий, зйотован_ий, старан_ість, увічнен_я, стат_ей, стін_івка, правосуддя, ряднин_а, оживлен_ий, чавун_ий, зчищен_ий, вторин_ий, гатуйован_ий, загоєн_я.
6. Знайдіть слово з префіксом пре-:
пр...никлий

пр...смирніти
пр...стол
пр...кмета
пр...вітний

7. Виписати лише слова з подвоєнням приголосних. З перших букв прочитати назву вірша Лесі Українки.

Донеч...ина, об...ризкати, заб...ризкати, Словач...ина, від...ячити, над...ворі, імен...ий, Туреч...ина, від...окремити, над...ністряньський, імен...ик, роз...умний, ов...а, гайдамач...ина, без...успішний, небез...ахисний, істин...ий.

1. Вставте пропущені букви.

8. Це було в другій половині квітня, в Криму, в Алу...і (Алупка). 2. За скелею море кидає на берег журбу-тугу, ніби хоче ще більше нагнати скарбот на бере...ан (берег). 3. Я здригнувся, мимоволі о...і (око) потяглися на північ. 4. Червоно-золоту барву і моря, і неба заслали усі весел...ині (веселка). 5. Я схилився на канапку і невдов...і (довго) задрімав.

9. Виписати лише слова з подвоєнням приголосних. З перших букв прочитати назву вірша Лесі Українки.

Донеч...ина, об...ризкати, заб...ризкати, Словач...ина, від...ячити, над...ворі, імен...ий, Туреч...ина, від...окремити, над...ністряньський, імен...ик, роз...умний, ов...а, гайдамач...ина, без...успішний, небез...ахисний, істин...ий.

10. Скласти речення зі словами: університет, бакалавр, декан, спортивні ігри, суддя.

Література:

1. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Грищенко А.П. Граматика української мови. – К.: – 2012.
2. Кононенко П.П., Кадомцева Л.О., Мацько Л.І. Українська мова. Посібник для вступників до вузів. – К.: – 2014.
3. Практикум з українського правопису: навчальний посібник. М.Л. Дружинець, О.В. Антонюк [та ін.]; за ред. М.Л. Дружинець. - Одеса : Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова, 2018. – 396 с.
- 4.Сучасний український правопис. Комплексний довідник. – Харків. – 2015.
5. Українська мова: Навчально-методичні рекомендації / укл.Т.О. Бессонова, В.І.Щербина. – Тирасполь: Вид-во ПДУ, 2014.- 96 с.
- 6.Українська мова. Навчально-методичний посібник/ укл. Дубик А.О. – Тирасполь: Вид-во ПДУ, 2005. -111 с.
- 7.Основи української мовленнєвої діяльності/ укл. В.І. Щербина, А.О. Дубик. – Тирасполь: Вид-во ПДУ, 2010.- 97 с.
8. Ющук І.П. Практикум з української мови. – К. – 2015.

Критерии оценки контрольной работы

«зачтено» / «отлично»	Студент демонстрирует сформированность дисциплинарных компетенций на итоговом уровне, обнаруживает всестороннее, систематическое и глубокое знание учебного материала, усвоил основную литературу и знаком с дополнительной литературой, рекомендованной программой, умеет свободно выполнять творческие задания, предусмотренные программой, свободно оперирует приобретенными знаниями, умениями, применяет их в ситуациях повышенной сложности.
«зачтено» / «хорошо»	Студент демонстрирует сформированность дисциплинарных компетенций на среднем уровне: основные знания, умения освоены, но допускаются незначительные ошибки, неточности, затруднения при аналитических операциях, переносе знаний и умений на новые, нестандартные ситуации.
«зачтено» / «удовлетворительно»	Студент демонстрирует сформированность дисциплинарных компетенций на базовом уровне: в ходе контрольных мероприятий допускаются значительные ошибки, проявляется отсутствие отдельных знаний, умений, навыков по некоторым дисциплинарным компетенциям, студент испытывает значительные затруднения при оперировании знаниями и умениями при их переносе на новые ситуации.
«не зачтено» / «неудовлетворительно»	Студент демонстрирует сформированность дисциплинарных компетенций на уровне ниже базового, проявляется недостаточность знаний, умений, навыков.
«не зачтено» / «неудовлетворительно»	Дисциплинарные компетенции не сформированы. Проявляется полное или практически полное отсутствие знаний, умений, навыков.

Комплект заданий для словарного диктанта
по дисципліні

«Официальный язык (украинский язык)»

СЛОВНИКОВІ ДИКАНТИ

Варіант № 1

Арф'яр, мавпячий, без'язикий, в'їдливий, вп'яте, ряст, доїхати, м'ята, згір'я, тьмянний, зм'який, буряк, Репін, міжгір'я, буряк, морквяний, морозяний, об'єм, нав'язаний, пів'юрти, синь, мить, скрізь, читальня, ненька, чотирьох, жінці, павільйон, вельможний, різкий, запорізький, кільчастий, різьбяр, суть, кільце, зав'язь, мільярд, Калинець, клопочеться, льон, пісня, секретар, трьохсотлітній, ідальня, тьмянний, ліхтар, Мольєр, кобзар, повинь, сторінці, бюро, присвята.

Варіант № 2

Козацький, слизький, ательє, скрізь, призьба, чарують, землянці, Таньчин, сторонці, бриньчати, павутинці, кінський, женьшень, цвірінчати, меншенький, в'язка, п'ядь, цвях, в'юн, черв'як, зоря, свято, торф'яний, духмяний, солов'їна, кучерявий, з'їзд, порядок, медвяний, різьбяр, перев'ють, кювет, ін'єкція, всерйоз, прем'єра, рельєф, Омелян, в'янути, сузір'я, об'єкт, пір'я, між'ярусний, порт'єри, бур'ян, об'єктивний, п'єса, пред'явити, валер'янка, миш'як, серп'янковий, рюкзак, ряд, Мар'яна.

ДИКАНТ № 2

Варіант № 1

Оце ніби бачу сина з перших його днів. У школі він вчився тільки на «відмінно». Десятирічку закінчив із золотою медаллю. А вчитися йому було ой нелегко. П'ять класів він закінчив у Біївцях, а решту — в сусідніх селах Єнківцях і Тарандинцях. А це 9 кілометрів лише в один кінець.

...Весною чи восени — то ще нічого, а взимку — суцця біда. Погоєнні ж зими люті і сніжні. А пальто у Васі — пошарпане, а чоботи — діряві. Тільки ніколи, ні разу він не запізнився на урок. Було, питаю його: «Важко тобі, Васю?» А він весело відказує: «Та чого там важко! Доки дійду до школи, то всі уроки повторю. А як назад вертаюся, то всі пісні переспіваю».

Він мало жив. Немов літак, що ховається за обрієм швидше, ніж доб'ється до нашого слуху шум його двигунів. Василь Симоненко зник за пругом життя скоріше, ніж долинув до нас могутній гук його серця, заряджений тривогою двадцятого віку і любов'ю до української землі. Це порівняння неточне, бо звук моторів неодмінно гине, а звук поетового серця, хитаючи серцями мільйонів, відроджується в душі народу (172 сл.).

(Зі спогадів матері В. Симоненка)

(За Д. Павличко)

Варіант № 2

Я пригадую 1949 рік, коли Василь вступив до 8-го класу нашої школи. Скоро він стає членом двох гуртків — літературного і фізичного. Він любив математику й розв'язував складні задачі. Впадала в око його старанність, наполегливість. Він перечитав усі книжки зі шкільної бібліотеки (особливо любив твори на історичні теми).

Якось був вечір зустрічі з нашими колишніми випускниками. Василь прочитав там власний вірш, у якому було й привітання гостям, і подяка вчителям, і любов до школи. Вірш так збентежив усіх, що вони змусили прочитати його ще раз.

А поміж нами, студентами, Василь був неперевершеним жартуном-дотепником. Та насамперед він був серйозною натурою, людиною діла і слова. На відміну від мене та інших наших однокурсників, він багато читав і знав. Учився старанно й завзято. Не любив гуляк і ледацюг, пройдисвітів і дурників.

Василь Симоненко писав просто. Цим він виділяється з-поміж своїх літературних ровесників, особливо з-поміж тих, які полюбують словесне бароко. Не варто та неможливо накидати кому-небудь з письменників чужу простоту як взірєць для наслідування. Але треба говорити про істинну демократичність поезії Василя Симоненка.

Василь Симоненко писав афористично. Він ніби готував свої думки для бронзових або гранітних літер (182 сл.).

(Зі спогадів М. Сомы, письменника)

(Зі спогадів Ф. Барабаша, директора Тарандинцівської школи)

(За Д. Павличко)

Критерии оценки диктанта

Основною формою перевірки орфографічної та пунктуаційної грамотності є **контрольний текстовий диктант**. Перевірка здійснюється фронтально за традиційною методикою.

Обсяг тексту словникового диктанту: 50-55 слів

Обсяг тексту диктанту: 150-170 слів

Визначаючи кількість слів у диктанті, враховують як самостійні, так і службові частини мови. Диктант оцінюється 1 оцінкою на основі таких критеріїв:

- Орфографічні та пунктуаційні помилки оцінюються однаково (виправляються, але не враховуються помилки: 1) на правила, які не включені до навчальної програми; 2) на ще не вивчені правила; 3) у словах з написаннями, що не перевіряються, над якими не проводилася спеціальна робота; 4) у передачі так званої авторської пунктуації)
- Повторювані помилки (в одному і тому ж слові, яке повторюється в диктанті кілька разів) вважаються 1 помилкою; однотипні помилки (на одне й те саме правило), але у різних словах вважаються різними помилками
- Розрізняють грубі і не грубі помилки (до не грубих відносять: 1) у винятках з усіх правил; 2) у написанні великої букви в складних власних назвах; 3) у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками; 4) у випадках, коли замість одного знака поставлений інший; 5) у випадках, що вимагають розрізнення не і ні – у сполученнях не хто інший, як...; не що інше, як...; ніхто інший не...; ніщо інше не ...; 6) у пропуску одного зі сполучуваних розділових знаків або порушенні їх послідовності; у заміні українських букв російськими)
- П'ять виправлень прирівнюється до 1 помилки.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«ПРИДНЕСТРОВСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМ. Т.Г. ШЕВЧЕНКО»

Филологический факультет

Кафедра украинской филологии

Примерный перечень лексических тем для чтения, перевода и пересказа.

Лексические темы для пересказа

Київ

Київ — столиця і найбільше місто України, розташоване на річці Дніпро. Назва міста походить від імені Кия, одного з легендарних засновників міста.

Згідно з древньою легендою, Київ заснували три брати — Кий, Щек, Хорив та їх сестра Либідь. Вражені красою дніпровських пагорбів, вони оселилися тут і назвали місто Києвом на честь старшого брата Кия. Пам'ятник засновникам міста зведений на набережній Дніпра в наші дні. Місце для міста було вибрано вдало, високі схили Дніпра слугували відмінним захистом від набігів кочових племен.

Протяжність Києва — більше 20 км. уздовж мальовничих берегів найбільшої української річки — Дніпра. Його площа складає 827 кв.км. Населення Києва — близько 3 млн. мешканців.

Київ — один із найстаріших слов'янських центрів. В давнину його називали «матір'ю городов руських». Вік Києва — більше 1500 років. Перше поселення на території сучасного Києва виникло 15–20 тис. років тому.

За часів правління князя Володимира Великого(980-1015) Київ розвивався особливо швидко. Щоб об'єднати Київську Русь і збільшити її міжнародний вплив, князь Володимир хрестив Русь у 988 році.

Сучасний Київ — це важливий промисловий, науковий і культурний центр Східної Європи. Місто має розвинену інфраструктуру і розвинену систему громадського транспорту, що включає київське метро.

В столиці України є великий культурний потенціал. Тут знаходиться більше 30 музеїв, близько 200 унікальних архітектурних пам'яток, 33 театри, багаточисельні художні виставки.

Київ — одне з найзеленіших міст світу, в ньому налічується більше 60 парків. Навесні і влітку місто нагадує один великий парк.

У Києві багато історичних місць. Наприклад, Софійський собор, побудований в XI столітті, Києво-Печерська Лавра, заснована в XI столітті, Михайлівський Золотоверхий собор, який був зруйнований і нещодавно повністю відновлений, Андріївська церква у стилі бароко.

Пам'ятник Тарасу Шевченку, великому українському поетові, знаходиться перед будівлею Київського Університету, названого його ім'ям. Пам'ятник Богдану Хмельницькому, знаменитому гетьманові України, стоїть на площі напроти Софійського собору.

Київ — це центр культурного життя України. Прихильники театру, кіно, музики, живопису знайдуть тут для себе багато цікавого. У Києві багато музеїв: музей українського мистецтва, історичний музей, музей Тараса Шевченка, Лесі Українки, Михайла Булгакова та інші.

Тарас Шевченко (біографія)

Народився 9 березня 1814 року у селі Моринці Звенигородського повіту Київської губернії в закріпаченій селянській родині. Рано став сиротою — мати померла, коли йому було 9 років, батько — у 12 років. Восени 1822 року починає вчитися грамоти у місцевого дяка. Іде наймитувати до дяка Богорського, який прибув з Києва. Не витерпівши знущань дяка, тікає від нього і шукає в навколишніх селах учителя-маларя.

У 1828 році він потрапляє в число прислуги поміщика Енгельгардта спочатку в ролі кухарчука, потім козачка. Помітивши у Тараса пристрасть до живопису, поміщик вирішує зробити його придворним

художником. Він віддає свого кріпака в навчання викладачеві Віленського університету — портретисту Яну Рустему. У Вільні юний Тарас пробує 1,5 року. Переїхавши 1831 року з Вільно до Петербурга, Енгельгардт взяв із собою Шевченка і віддав його в науку на 4 роки до живописця Василя Ширяєва. Улітку 1836 р. Тарас познайомився зі своїм земляком — художником І. Сошенком, а через нього — з Євгеном Гребінкою, В. Григоровичем і О. Венеціановим. Навесні 1838 р. Карл Брюллов та Василь Жуковський викупили молодого поета з кріпацтва. Незабаром Шевченко став студентом Академії мистецтв.

Першу збірку своїх поетичних творів видав 1840 р. під назвою «Кобзар». 25 травня 1843 року з Петербурга виїхав в Україну. В лютому 1844 року виїхав з України до Петербурга через Москву.

5 квітня рада Академії мистецтв видала Тарасу Шевченку квиток на право проїзду на Україну. Вже в листопаді 1845 року збори Академії мистецтв у Петербурзі затвердили рішення ради про надання звання нектасного художника. 31 березня (12 квітня) 1845 року виїхав із Петербурга через Москву до Києва. Навесні 1846 року прибув до Києва. У квітні пристав до Кирило-Мефодіївського братства.

Заарештували поета 5 квітня 1847 року за участь у Кирило-Мефодіївському товаристві й відправили до Петербурга. Заслали Т. Шевченка в солдати до Оренбурга. Деяке полегшення становища Шевченка настало навесні 1848 р. унаслідок включення його до складу Аральської експедиції. У квітні 1850 року Шевченка вдруге заарештовано і після піврічного ув'язнення запроторено в Новопетровський береговий форт.

2 серпня 1857 року поета було звільнено із заслання. Навесні 1858 року поет прибув до Петербурга. А влітку 1859 року повернувся в Україну, якої вже 12 років не бачив.

До останніх днів свого життя поет перебував під таємним наглядом поліції. 10 березня 1861 року Тарас Шевченко помер в Петербурзі. Його ховають спочатку на Смоленському кладовищі, але, згідно з «Заповітом», 10 травня того ж року його прах перепохований в Україні над Дніпром на Чернечій горі (м. Канів).

Великдень

Великдень – це день Воскресіння Ісуса Христа. Вважається одним з найбільших свят у християн.

Сьома тижнями раніше розпочинається Великий піст, його характерною ознакою є те, що окрім вживання скоромних страв забороняються також і будь-які розваги. Великодньому тижню передують Вербний тиждень, або ж як кажуть у народі Чистий тиждень.

Протягом цих днів наводять лад у господарстві, прибирають у хаті та прикрашають оселю найкращими святковими рушниками та килимами. Найважливішим днем у цей тиждень – четвер. У давнину ранок починався з того, що мати будила дітей, наливали миску непочатої води та вкидала у неї жменю жита і крашанку, після чого по черзі вмивала малих дітей, старші діти вмиваються самі.

У народі кажуть, що у цей день навіть ворон своїх дітей купас. У цей ж день стригли дітей та прали білизну. Надвечір всі члени сім'ї одягають усе чисте і святкове й прямують до церкви – «на страсть», розповідається про останній день життя Ісуса Христа на землі. Потім освячують свічку, яку потім палаючою несуть до дому, свічку потрібно захищати аби не згасла в дорозі. Вважається що страсна, або ж громична свічка – це оберіг від усього лихого.

У п'ятницю заведено пекти паску, яка є головним хлібом свята. На всій території України паска має однакову форму – це круглий хліб, виготовлений на основі пшеничного борошна молока, яєць та цукру. Останні приготування до великодня розпочинаються у суботу. Цього дня пишуть писанки, фарбують крашанки, запікають сало, ковбаси, м'ясо, подекуди запікають ціле поросся. Ввечері господиня починає збирати великодній кошик, кладучи й нього потрохи з кожної великодньої страви, після чого накриває все святковим рушником й несуть до церкви посвятити з вечора, якщо сім'я йде на всенощну, або можна йти на світанку. Надзвичайно красиве видовище, коли з корогами, хрестом та іконами Христа, Євангелія священник робить обхід навколо церкви. Дзвонять дзвони та співає хор „Христос Воскрес!”.

Після того як освятили паску люди йдуть до дому, де розговляються за святковим столом. Спочатку треба їсти свячену писанку, або крашанку, потім паску, після цього можна їсти решту святкових страв. Не слід це плутати з святковим сніданком, бо це урочиста трапеза – священнодійство. Усі три святкових дні родини ходять один до одного в гості. В народі кажуть що у ці три дні є момент, коли Господь відкриває небо, аби почути та виконати одне найзаповітніше бажання людини з чистим серцем. Саме тому до Великодня рекомендується прогнати з серця усе зло та усю ненависть і заздрість, та помиритися навіть з найзапеклішими ворогами.

История образования ПМР

2 сентября 1990 года является официальной датой восстановления государственности на территории Приднестровья и провозглашения ПМР.

Летом 1989 года, когда на митингах молдавских националистов в Кишиневе и других городах Молдовы звучали призывы к массовой депортации всех "пришельцев", усилились антиславянские и антисемитские настроения и тогдашним молдавским руководством был взят курс на создание

мононаціонального государства и выход из состава СССР, народ Приднестровья поднялся на борьбу с воинствующим национал-фашизмом.

Народ Приднестровья, ставший на защиту своей Республики, ощутил огромную поддержку со стороны патриотических сил бывших республик Советского Союза. Решительную позицию в прекращении военных действий на берегах Днестра заняла Россия. Молдова вынуждена была согласиться на прекращение войны и приступить к переговорному процессу. Но война привела к полному разделению Молдовы и Приднестровской Молдавской Республики, которые стали существовать как два независимых государства, не имеющие ничего общего.

В ПМР созданы все институты власти. Всенародно избран Президент, высший законодательный орган – Верховный Совет, сформировано Правительство, имеются собственные Вооруженные Силы, Суд, Прокуратура, правоохранительные органы, собственные средства массовой информации: Республиканские радио, телевидение и газеты. В 1996 году на всенародном референдуме был принят основной закон государства – Конституция ПМР, в которой определено, что «Приднестровская Молдавская Республика – суверенное, независимое, демократическое, правовое государство». Основной закон также определяет, что в республике признаются и в равной степени защищены государством различные виды собственности – государственная, частная и иные. Утверждена символика государства – Герб, Гимн, Флаг.

День Перемоги

9 травня – Великий День Перемоги СРСР над Німеччиною часів фашизму у Великій Вітчизняній війні, яка тривала чотири роки, є одним з найголовніших свят для країн, що входили до складу Радянського Союзу.

В останній рік війни для здійснення Берлінської операції, були задіяні солдати і командуючі офіцери у кількості більше 2.5 мільйонів чоловік, усього у боях було задіяно величезну кількість бойової техніки: 6250 танків, 7500 літаків і інша зброя. Червона Армія відчайдушно боролася, проте втрати були величезні: за офіційними даними армія втрачала 15 тисяч бійців за добу. Всього у Берлінській операції було втрачено 352 тисячі солдатів і офіцерів, з них загиблими – 78 тисяч.

Звістка про перемогу, у вигляді акту про капітуляцію Німеччини радянському народу доставив літак марки «Ла-2» під командуванням А. І. Семенкова, який висадився в Москві на Центральному аеродромі ім. Фрунзе 9 травня 1945 року. Вже 24 травня на Червоній площі пройшов знаменитий парад Перемоги, командиром якого став маршал Рокоссовський, а приймав – маршал Жуков.

На площі пройшов урочистий марш, в якому взяли участь звідні полки фронтів (порядок проходження формувався по розташуванню полків на момент закінчення війни – від півночі на південь). У параді брали участь Карельський полк, Ленінградський, 1-й Прибалтійський, Білоруський (Третій, Другий і Перший), Український (полки з 1-го по 4-й), а також звідний полк ВМФ. Участь у параді також взяли бійці Війська Польського, що пройшли у складі 1-го Білоруського фронту. Очолювали звідні полки командувачі фронтами і арміями, а тримати прапори частин і з'єднань випала честь Героям Радянського Союзу. 200 прапороносців кинули на поміст біля Мавзолею прапори переможених німецьких військ, чим і закінчився парад.

День Перемоги є офіційним святом, оголошеним вихідним днем в Україні. З року в рік на головній вулиці Києва – Хрещатику – проходить парад на честь Дня Перемоги. Українці вітають ветеранів Великої Вітчизняної війни зі святом, промовляючи теплі слова вдячності, за традицією багато хто йде в парк Слави, щоб ушанувати пам'ять загиблих солдатів, поклавши квіти до Вічного вогню.

Критерии оценки КОС пересказ лексической темы

Говоріння (усний переказ)

Оцінюється здатність учня:

- а) усно чи письмово виявляти певний рівень обізнаності з теми, що розкривається;
- б) уміти будувати висловлювання певного обсягу, добираючи і впорядковуючи необхідний для реалізації задуму матеріал (епізод із власного життєвого досвіду, прочитаний або прослуханий текст, епізод з кінофільму, сприйнятий (побачений чи почутий) твір мистецтва, розповідь іншої людини тощо); урахувати мету спілкування, адресата мовлення; розкривати тему висловлювання; виразно відображати основну думку висловлювання, диференціюючи матеріал на головний і другорядний; викладати матеріал логічно, послідовно; використовувати мовні засоби відповідно до комунікативного завдання, дотримуючись норм літературної мови; додержувати єдності стилю;
- в) виявляти своє ставлення до предмета висловлювання, розуміти та враховувати можливість різних тлумачень тієї самої проблеми;
- г) виявляти певний рівень творчої діяльності, зокрема: трансформувати одержану інформацію, відтворюючи її докладно, стисло, вибірково, своїми словами, змінюючи форму викладу, стиль тощо відповідно до задуму висловлювання; створювати оригінальний текст певного стилю; аргументувати висловлені думки, переконливо спростовувати помилкові докази; викладати матеріал виразно, доречно, економно, виявляти багатство лексичних і граматичних засобів.

Переказ

Матеріалом для переказу (у/п) може бути попередньо опрацьований текст, самостійно прочитаний матеріал з періодики, епізод фільму чи телепередачі тощо.

Обсяг тексту для переказу: 200-250 слів

Тривалість звучання усного переказу 3-5 хвилин.

Критерии оценивания монологической речи

1 балл за лексическую тему

Стихотворения (наизусть)

Тарас Григорович Шевченко (1814-1861)

Заповіт

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
На Вкраїні милій.
Щоб лани широкополі,
І Дніпро, і кручі
Було видно, було чути,
Як реве ревучий.
Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу... отойді я
І лани, і гори -
Все покину і полину
До самого бога
Молитися... а до того
Я не знаю бога.
Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.
І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом.

Садок вишневий коло хати...

Садок вишневий коло хати,
Хрущі над вишнями гудуть,
Плугатарі з плугами йдуть,
Співають ідучи дівчата,
А матері вечерять ждуть.
Сім'я вечереє коло хати,
Вечірня зіронька встає.
Дочка вечерять подає,
А мати хоче научати,
Так соловейко не дає.
Поклала мати коло хати
Маленьких діточок своїх;
Сама заснула коло їх.
Затихло все, тільки дівчата
Та соловейко не затих.

* * *

Рече та стогне Дніпр широкий,
Сердитий вітер завива,
Додолю верби гне високі,
Горами хвилі підійма.
І блідий місяць на ту пору
Із хмари де-де виглядав,
Неначе човен в синім морі,
То виринав, то потопав.
Ще треті півні не співали,

Ніхто нігде не гомонів,
Сичі в гаю перекликались,
Та ясен раз у раз скрипів.

Леся Українка (1871-1913)

Contra spem spero

Гетьте, думи, ви хмари осінні!
То ж тепера весна золота!
Чи то так у жалю, в голосінні
Проминуть молодії літа?
Ні, я хочу крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Жити хочу! Геть думи сумні!
Я на вбогім сумнім перелозі
Буду сіять барвисті квітки,
Буду сіять квітки на морозі,
Буду лить на них сльози гіркі.
І від сліз тих гарячих розтане
Та кора льодовая, міцна,
Може, квіти зійдуть і настане
Ще й для мене весела весна.
Я на гору круту крем'яную
Буду камінь важкий підіймать.
І несучи вагу ту страшную,
Буду пісню веселу співать.
В довгу, темную нічку невидну
Не стулю ні на хвилику очей,
Все шукатиму зірку провідну,
Ясну владарку темних ночей.
Так! Я буду крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Жити хочу! Геть думи сумні!

Максим Рильський (1895-1964)

Мова

Як парость виноградної лози,
Плекайте мову. Пильно й ненастанно
Політь бур'ян. Чистіша від сльози
Вона хай буде. Вірно і слухняно
Нехай вона щоразу служить вам,
Хоч і живе своїм живим життям.

Прислухайтесь, як океан співає –
Народ говорить. І любов, і гнів
У тому гомоні морським. Немає
Мудріших, ніж народ, учителів,
У нього кожне слово - це перлина,
Це праця, це натхнення, це людина.

Не бійтесь заглядати у словник:
Це пишний яр, а не сумне провалля;
Збирайте, як розумний садівник,
Достиглий овоч у Грінченка й Даля.
Не майте гніву до моїх порад
І не лінуйтесь доглядать свій сад.

Василь Симоненко

* * *

Ти знаєш, що ти — людина?
Ти знаєш про це чи ні?
Усмішка твоя — єдина,
Мука твоя — єдина,
Очі твої — одні.

Більше тебе не буде.
Завтра на цій землі
Інші ходитимуть люди,
Інші кохатимуть люди —
Добрі, ласкаві й злі.

Сьогодні усе для тебе —
Озера, гаї, степи.
І жити спішити треба,
Кохати спішити треба —
Гляди ж не проспи!

Бо ти на землі — людина,
І хочеш того чи ні —
Усмішка твоя — єдина,
Мука твоя — єдина,
Очі твої — одні.

* * *

Найогидніші очі порожні,
Найгрізніше мовчить гроза,
Найнікчемніші дурні вельможні,
Найпідліша брехлива сльоза.

Найпрекрасніша мати щаслива,
Найсолодші кохані вуста,
Найчистіша душа незрадлива,
Найскладніша людина проста.

Але правди в брехні не розмішуй,
Не ганьби все підряд без пуття,
Бо на світі той наймудріший,
Хто найдужче любить життя.

29.09.1962

Андрій Малишко

Пісня про рушник

Рідна мати моя, ти ночей не доспала,
Ти водила мене у поля край села,
І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала,
І рушник вишиваний на щастя дала.
І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала,
І рушник вишиваний на щастя, на долю дала.

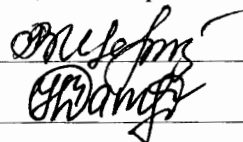
Хай на ньому цвіте росяниста доріжка,
І зелені луги, й солов'їні гаї,
І твоя незрадлива материнська ласкава усмішка,

Критерії оцінювання ПН:

І балл за стихотворение

КОС считается освоенным, если набрано от 5 баллов и выше.

Составители



В.И. Щербина

Н.В.Пазина

« 02 » 10 2019 г.

І засмучені очі хороші твої.

І твоя незрадлива материнська ласкава усмішка,
І засмучені очі хороші, блакитні твої.

Я візьму той рушник, простелю, наче долю,
В тихім шелесті трав, в щебетанні дібров.
І на тім рушничкові оживе все знайоме до болю:
І дитинство, й розлука, і вірна любов.
І на тім рушничкові оживе все знайоме до болю:
І дитинство, й розлука, й твоя материнська любов.

Ліна Костенко * * *

Страшні слова, коли вони мовчать,
Коли вони зненацька причаїлись,
Коли не знаєш, з чого їх почать,
Бо всі слова були уже чиймись.

Хтось ними плакав, мучився, болів,
Із них почав і ними ж і завершив.
Людей мільярди і мільярди слів,
А ти їх маєш вимовити вперше!

Все повторялось: і краса, й потворність,
Усе було: асфальти й спориші.
Поезія - це завжди неповторність,
Якийсь безсмертний дотик до душі.

* * *

Ніч яка місячна, зоряна, ясна. Видно, хоч голки
збирай.

Вийди, кохана, працю зморена, хоч на
хвилиночку в гай.

Сядемо вкупочці тут під калиною - і над панамі я
пан!

Глянь, моя рибонько,- срібною хвилею стелеться
полем туман.

Гай чарівний, ніби променем всипаний, чи
загадався, чи спить.

Он на стрункій та високій осичині листя пестливо
тремтить.

Небо незміряне, всипане зорями,- що то за Божа
краса!

Перлами ясними, ген під тополями грає краплиста
роса.

Ти не лякайся, що ніженьки босії вмочиш в
холодну росу.

Я ж тебе, вірна, аж до хатиньки сам на руках
однесу.

Ти не лякайся, що змерзнеш лебідонько. Тепло - ні
вітру, ні хмар.

Я пригорну тебе до свого серденька, а воно палке,
як жар.